

Verslag Voorbereidende vergadering 26 mei 2021, voortgezet op 27 mei

Aanwezig:	dhr. J.M.J. Uijthof, dh. R. Koekkoek, dh. A. de Lange, dh. P.P. Geelen, dh. J.A. Kuijpers, mw. L. van Vliet, dh. R. Sivasli, dh. E.P.F.L. Roumen, dh. C. Verspui, mw. M. Noorland, dh. J.J. de Ruiter, dh. T. Endevelt, mw. A. Jansen, dh. C. Pos, mw. M.M.H. Rook, dh. T. Eskes, dh. H. Witteveen, dh. J. Stehouwer
Voorzitter:	dhr. C.C.J.M. Weijers
Griffier / verslag:	dhr. J.P.M. Leenders
Portefeuillehouders:	dhr. T.A.F.A. Klomberg
Voorts aanwezig:	mw. E. de Ruiter en dh. R. van Voskuilen (namens de RES) mw. K. de Gelder, mw. K. Hoorn, mw. M. Huijskes, dh. G. van Steenis

1 **Opening**

De **voorzitter** opent de vergadering. De agenda wordt vastgesteld.

2 **Vaststelling beleidskader Energie & Landschap (E&L) en beleidskader Samen energie opwekken (SEO) (21.26)**

De **voorzitter** stelt vast dat zich 13 sprekers hebben aangemeld.

De heer B. Van Geijn spreekt in namens Belangengroep Velp-Zuid. De insprekbijdrage is als bijlage bij dit verslag gevoegd.
Hij deelt desgevraagd mee dat energieopwek niet alleen is op te lossen met windmolens. Er kan ook gebruik worden gemaakt van waterkracht en windmolens zonder wieken. Wanneer wel wordt gekozen voor windmolens in de regio adviseert hij dat te doen in een landbouwgebied waar geen beschermde status geldt en waar weinig mensen wonen. Het kader dat is voorgelegd geldt voor een langere periode dan 2 jaar. Hij waarschuwt dat dit ruimte kan bieden om overlast te creëren.

Mevrouw D. de Wilde spreekt in namens Jong RES Nederland. De insprekbijdrage is als bijlage bij dit verslag gevoegd.

Zij deelt desgevraagd mee dat zij niet beschikt over cijfers van andere gemeenten. Als mogelijkheid om jongeren meer te betrekken bij de regionale energiestrategie noemt zij een jongerenpanel, dat ook voor andere zaken kan worden ingezet. Zij weet niet hoe jongeren denken over kernenergie. Dit maakt ook geen onderdeel uit van de RES. Er zijn geen leden van Jong RES woonachtig in Rheden. Zij weet ook niet hoeveel jongeren uit Rheden de enquête hebben ingevuld. Jong RES Nederland is wel bekend bij de gemeente Rheden en is hiermee in gesprek.

Mevrouw J. van de Geer spreekt in namens Rijn en IJssel Energie Coöperatie. De insprekbijdrage is als bijlage bij dit verslag gevoegd.

Als voorbeeld van een mogelijkheid voor meerwaarde van de natuur en sociale

omgeving noemt zij het windpark Koningsplein in Arnhem waar een zonneveld is gerealiseerd. Hier wordt gekeken of de natuurfunctie en de opwekfunctie van het zonneveld kan worden geïntegreerd door mogelijkheden te creëren voor biodiversiteit en veeteelt.

Zij vindt 50% lokaal eigenaarschap als een hard minimum bij projecten geen onneembare drempel en kan worden gezien als een extra prikkel, zeker doordat commerciële projectontwikkelaars steeds actiever zijn in het verwerven van grondposities. Zij worden dan gedwongen om zichtbare resultaten te laten zien. Er is veel belangstelling om te investeren in projecten. Uitgifte van aandelen kan in verschillende categorieën worden aangeboden, zodat mensen met een smalle beurs zouden kunnen intekenen op een goedkoper bod.

Bij het realiseren van een project is verbetering van de natuurlijke en sociale omgeving een vanzelfsprekendheid. Voor het creëren van lokaal draagvlak geldt dat er zo vroeg mogelijk met elkaar in gesprek moet worden gegaan.

De heer W. Alteveer spreekt in. De insprekbijdrage is als bijlage bij dit verslag gevoegd.

Hij deelt desgevraagd mee dat de nationale wetgeving de omwonenden van windmolens onvoldoende beschermt. Hij werkt samen met artsengroepen waarmee samen een rapport is geschreven: Voorkom het windturbine syndroom. Vakgebieden moeten samen communiceren om dit probleem te voorkomen.

De heer M. den Duijn spreekt in namens belangenvereniging Spankeren. De insprekbijdrage is als bijlage bij dit verslag gevoegd.

Hij deelt desgevraagd mee dat in de concept beleidstukken tot nu toe niets geschreven stond over de integrale gebiedsvisie. Het zou goed zijn wanneer het voorstel wordt aangenomen onder de voorwaarde dat de gebiedsvisie later wordt uitgewerkt en ter besluitvorming wordt voorgelegd aan de raad.

Mevrouw J. Reuver spreekt in. De insprekbijdrage is als bijlage bij dit verslag gevoegd.

Zij deelt desgevraagd mee dat het wijkplatform zich moet richten op de leefkwaliteit van de inwoners in de wijk en niet op een breed onderwerp als de energietransitie. Als de inwoners aangeven windturbines te willen moet niet worden meegewerkt en worden gesuggereerd dat problemen zijn op te lossen. Zij ziet geen gezondheidsrisico's bij zonnepanelen, maar wel dat het grote impact heeft op de natuur in dat gebied.

De heer H. Alkemade spreekt in, mede namens Rheden Rationeel. De insprekbijdrage is als bijlage bij dit verslag gevoegd.

Hij deelt desgevraagd mee dat hij als gemeenteraad graag opgenomen zou willen zien dat het nu akkoord gaan met het beleidskader niet per definitie betekent dat het over twee jaar zonder meer wordt uitgevoerd. Er moet zwaar worden ingezet op vermindering van uitstoot, plaatsing van zonnepanelen en isoleren van woningen.

Mevrouw A. Werkman spreekt in. De insprekbijdrage is als bijlage bij dit verslag gevoegd.

Zij deelt desgevraagd mee dat zij de intentie om het gesprek aan te gaan over de gebiedsvisie kan omarmen, maar niet op de wijze waarop dit aan het eind van het traject alsnog in de stukken is opgenomen. Dit is niet gecommuniceerd naar de inwoners. Zij roept op de inwoners mee te nemen. Het beleidskader moet na 2 jaar niet automatisch doorlopen. Het moet getoetst worden aan de dan geldende wetgeving en inwoners moeten zijn meegenomen.

De heer R. Vermeer spreekt in namens Rhedens Dorpsbelang. De insprekbijdrage is als bijlage bij dit verslag gevoegd.

Mevrouw B. Maresch-Evers spreekt in. De insprekbijdrage is als bijlage bij dit verslag gevoegd.

Zij deelt desgevraagd mee dat zonnepanelen langs de A348 een optie kan zijn, aangezien daar al sprake is van een doorbreking van het landschap. Er kan ook worden gekeken naar alternatieven, zoals waterstof en deelname aan projecten in zee.

De heer Haandrikman spreekt in namens Wijkplatform Dieren Noord Oost. De insprekbijdrage is als bijlage bij dit verslag gevoegd.

Hij deelt desgevraagd mee dat in de enquête alternatieven naar voren zijn gebracht, zoals waterkracht in de IJssel en zon in de Havikerwaard en langs de snelweg. Voor een grootschalig zonnepark verwacht hij weinig enthousiasme, zeker nu de daken van veel bedrijven nog niet vol liggen. Het wijkplatform vertegenwoordigt niet alle inwoners. Zij inventariseren wat er leeft in de wijk en geven dit door. Het Wijkplatform constateert dat er bij veel mensen nog onduidelijkheid bestaat over grootschalige opwek. Het is een uitdaging voor de komende tijd om goed te communiceren.

De heer E. Timmer spreekt in. De insprekbijdrage is als bijlage bij dit verslag gevoegd.

Hij deelt desgevraagd mee dat hij het voorstel in hoofdstuk 6 om een gebiedsvisie te formuleren omarmt.

De heer K. Bos spreekt in. De insprekbijdrage is als bijlage bij dit verslag gevoegd.

De voorzitter schorst de vergadering. Deze wordt voortgezet op donderdag 27 mei 2021.

Naar aanleiding van vragen uit de raad wordt door of namens **wethouder Klomberg** het volgende meegedeeld:

- Er is een proces doorlopen van 1,5 jaar. De opdracht zoals die is opgenomen in het coalitieakkoord en het klimaatprogramma is uitgevoerd. Daarbij zijn de inwoners zoveel mogelijk meegenomen, door bijeenkomsten en interviews, zowel fysiek als digitaal. De informatie die dit heeft opgeleverd is verwerkt in de stukken.
- Er is veel discussie geweest over de inrichting van het gebied bij Ellecom. Dat heeft geleid tot een voorstel over hoe over hoe er kan worden bijgedragen aan de energieproblematiek en een voorstel om te werken met een burgerforum.
- De inbreng van de inwoners heeft wellicht niet altijd iets concreets opgeleverd, maar het heeft wel geleid tot veel discussie. Daarmee is het wel op de agenda gekomen en wordt het gesprek gevoerd. Dit traject moet worden voortgezet.
- De wethouder acteert in de regio op basis van de door de raad vastgestelde klimaataanpak. Met het besluit over het voorgestelde kader heeft de wethouder mandaat om verdere gesprekken te kunnen voeren in de regio.
- De zoekgebieden zijn vlekken. Hoe en waar specifiek de zonnevelden en windmolens komen is voor lokaal nader gesprek. Ook hoe het lokaal eigendomschap wordt geregeld. De landschappelijke inpassing en gebiedsimpulsen liggen eveneens nog open.
- De kaders zijn breder dan alleen de verkenningsgebieden. De kaders zijn

belangrijk voor kleinschalige initiatieven. Zonder kader zijn er geen toetsingscriteria.

- Voor de verkenningengebieden wordt de besluitvorming 2 jaar aangehouden.
- De beleidskaders gaan over waar er mogelijkheden zijn voor zowel zonnevelden groter dan 2ha en windmolens. Met het beleidskader wordt ook een uitspraak gedaan waar er geen mogelijkheden zijn.
- Het doel is om met de inwoners in gesprek te gaan over de invulling van de verkenningengebieden.
- Er wordt een overzicht getoond met de opgave van het raadskader en de opgave in RES verband. Bij de twee verkenningengebieden gaat het om een kwalitatieve benaming. Daarna heeft het college, samen met de inwoners, 2 jaar de tijd om te bezien hoe dit kwantitatief zou kunnen worden ingevuld.
- Veel inwoners staan op achterstand waar het gaat om de details. Mensen hebben behoefte aan kaders.
- Hoe het burgerforum eruit gaat zien is nog niet te zeggen. Dit wordt uitgewerkt. De wethouder komt hier in september op terug.
- De opgave is niet in beton gegoten. Het is mogelijk dat dit, na overleg met de inwoners, moet worden herzien.
- Het bod bestaat uit zoekgebieden voor wind en zon. Dit is iets anders dan verkenningengebieden. Dit komt voort uit een oproep van de regio om te kijken naar kansen voor windturbines. Deze verkenningengebieden maken geen deel uit van het bod. Hierover wordt geen besluit genomen.
- In het beleidskader zijn de 2 gebieden als verkenningengebieden aangeduid. Er wordt op zoek gegaan naar de mogelijkheden van grootschalige opwek in dat gebied. Dit is geen kader, maar een procesafpraak. Het zou fijn zijn om samen met de inwoners te bezien wat mogelijk en acceptabel is. De komende twee jaar wordt niets gedaan in dat gebied.
- De Havikerwaard is niet aangewezen als verkenningengebied.
- Voor de twee aangewezen gebieden wordt op basis van de gebiedsvisies gekeken hoe hier invulling aan kan worden gegeven.
- Op dit moment wordt geen besluit genomen over grootschalige opwek in de gemeente. Dat gebeurt pas na 2 jaar. Grootschalige projecten moeten eerst via de RES worden besproken, voordat dit verder kan worden ontwikkeld. Ook merkt de wethouder op dat de grondbezitter mee moet worden, er een goed plan moet liggen en dat de raad hiermee moet kunnen instemmen.
- Het voorstel voor een burgerforum komt voort uit het traject dat is doorlopen met de inwoners. Uiteraard ligt er een relatie met de participatienota. Voordat hiermee wordt gestart wordt dit aan de raad voorgelegd.
- Mevrouw Hoorn noemt nog enkele voorbeelden van wat er naar aanleiding van het traject is aangepast, waaronder het toevoegen van een cultuurhistorische analyse als randvoorwaarde bij zoekgebieden voor kleinschalige locaties, criteria voor gezondheid, aanscherping van de opruimplicht, criteria voor bodemkwaliteit en beheer bij zonnevelden.
- Bij stapeleffecten gaat het om geluid. Dit geldt met name voor De Beemd, waar ook overlast is van de snelweg.
- Voor de afstanden gelden de uitgangspunten van de wet- en regelgeving. Bij specifieke locaties kunnen nadere eisen worden gesteld, in samenspraak met omwonenden.
- Een initiatiefnemer kan zich altijd beroepen op de wettelijke norm. Dit is anders wanneer de gemeente beschikt over vastgesteld en gepubliceerd beleid. De provincie is hier het bevoegd gezag en onderzoekt wat de ruimtelijke onderbouwing van de gemeente was.
- De geluidsbelasting wordt bepaald op de gevel van het gebouw en wordt gemiddeld over een bepaalde periode.

- De komende 2 jaar zal er meer bekend worden over de wespandief. Dit geeft dan duiding aan de mogelijkheden op het gebied van wind.
- Als het niet rendabel zou zijn om in het oosten van het land windmolens te plaatsen zouden hiervoor ook geen initiatieven zijn. Het financieel risico ligt bij de initiatiefnemer.
- De wethouder probeert invulling te geven aan de doelstelling van 16% grootschalige opwek. Als blijkt dat dit niet kan worden gehaald moet deze doelstelling worden herzien. Hij wil dit proces echter graag realiseren, samen met de inwoners. Hij daagt de raad uit om aan te geven hoe het traject van burgerforum vorm moet krijgen.
- Er is een scheidslijn gemaakt tussen grootschalige en kleinschalige opwek. Over grootschalige opwek zal de eerste 2 jaar geen besluit worden genomen. Voor kleinschalige initiatieven zijn wel mogelijkheden. Dit is belangrijk om de ruimte te geven aan initiatieven in de samenleving.
- Een windmolen op het erf van een agrarisch bedrijf is zelfvoorzienend en past volgens het college in het landschap.
- Bij Biljoen zijn kleinschalige projecten uitgesloten.
- In groene gebieden zijn kleinschalige zonnevelden toegestaan.
- Er gelden criteria voor percentages en afstanden tussen kleinschalige zonnevelden, teneinde hierop te kunnen sturen en versnippering te voorkomen.
- Er zal een staatje worden gemaakt met de oppervlakte van de zoekgebieden en de percentages voor kleinschalige invulling.
- Er is een vergunning verleend voor het drijvend zonneveld in de Havikerwaard. De initiatiefnemer heeft besloten om een ander plan uit te voeren. Dat past niet in het bestemmingsplan.
- Vanuit cultuurhistorisch beleid is bepaald dat in de Havikerwaard geen windmolens mogen worden geplaatst.
- Vanuit de Rijksdienst is geadviseerd om ten aanzien van rijksmonumenten een afstand van 1800 meter aan te houden tot een windmolen. De gemeente Brummen kijkt of dit terug kan worden gebracht tot 1000 meter.
- Ten aanzien van de Soerense Broek is het advies van de Rijksdienst niet overgenomen. De afstand tot het beschermd dorpsgezicht Laag Soeren is minder dan 1800 meter.
- Toegezegd wordt om in een memo een voorzet te doen voor de mogelijke inzet van een burgerforum.
- Het college vindt 2 ha genoeg voor kleinschalige initiatieven. Dit is ook goed in te passen in het landschap. Dit geeft geen problemen voor lokaal spanningsniveau.
- De wethouder gezondheid wordt betrokken bij de besluitvorming.
- Elk initiatief moet in behandeling worden genomen. Daarbij moet worden gezien of het bestemmingsplan kan worden aangepast. Met het beleidskader zijn alle gebieden, behalve de 2 aangewezen gebieden, uitgesloten. Wanneer daarvoor een aanvraag wordt ingediend hoeft die dan niet in behandeling te worden genomen. Met de kaders kan het college duidelijkheid geven aan ontwikkelaars waar wel en geen mogelijkheden bestaan.
- Tot nu toe is er een aanvraag ingediend voor een initiatief in Spankeren. Dit is aangehouden tot het moment dat het beleidskader is vastgesteld. De initiatiefnemer heeft daarmee ingestemd.
- Er zijn wel mogelijkheden voor windenergie in de Havikerwaard. Zolang er geen kader is vastgesteld moet een aanvraag hiervoor in behandeling worden genomen.
- Er is gemeentebreed gekeken naar de mogelijkheden van zonnevelden en windenergie. Er is niet specifiek gesproken met de eigenaren van de gronden.
- Er is zoveel mogelijk gewerkt vanuit de geest van de Omgevingswet door inwoners zoveel mogelijk aan de voorkant te betrekken en mee te laten denken bij de

planvorming.

- De vraag van de heer Kuijpers of de opwek van 10% van zonne-energie op daken ook 20% kan zijn wordt schriftelijk beantwoord.
- Ten aanzien van het eigenaarschap van 50% is het streven dat dit over zoveel mogelijk inwoners wordt verdeeld.
- De wethouder zegt toe om in een memo uiteen te zetten over welke onderdelen de raad precies een besluit neemt.

De **voorzitter** stelt vast dat het voorstel als bespreekstuk zal worden doorgeleid naar de raadsvergadering van 8 juni 2021.

3 Regionale Energie Strategie 1.0 (RES 1.0) (21.25)

Naar aanleiding van vragen uit de raad wordt het volgende mee:

- De RES is ondergebracht in de Groene metropoolregio. De besluiten moeten worden genomen in de raden van de deelnemende gemeenten.
- Er wordt de komende jaren meer ingezet op zonne-energie op daken van bedrijven. Dit is niet af te dwingen. De wethouder komt hier nog op terug bij de raad.
- De wethouder wil inzetten op kennisuitwisseling op het gebied van klimaatadaptatie.
- Energie uit waterkracht heeft de aandacht, maar heeft op dit moment nog geen prioriteit.

De **voorzitter** stelt vast dat het voorstel als bespreekstuk zal worden doorgeleid naar de raadsvergadering van 8 juni 2021.

4 Mededelingen

Geen.

5 Sluiting

De **voorzitter** sluit de vergadering.